نەوزاد بەندیی… ڕقێکی پیرۆز..
لەتیف بێوار

خوێندنەوەیەك بۆ شیعری ” کۆمیدیای مناڵ بازاڕ”

زیکزیکەیەکم بینی ، پەنجا تەنکەر
نەفت و .. هەزاران مەترەسێ جا ، گازی دابوو بە شانیا و ئەیکرد
بەو دیوا ..
بمرێ زیکزیکە ..
بڕوخێ زیکزیکە ..

کۆمیدیای مناڵ بازاڕی شاعیر نەوزاد بەندی کە سێ و چوار لاپەڕەی ئەی فۆڕە کەچی نەوزاد خۆی سەرەتا دەنووسێت: ـــ بە سێ چوار خولەک ئەم کۆمیدیایەم نوسی و ڕامکردەوە بۆ ماڵەوە ـــــ هەر خۆی لەم ئاماژەیەدا تەنزێکی گورچکبڕی تێدایە بۆ هەموو ئەوانەی ئەلفێکیان بەسە، یان ئایا ئەم دەستەواژەیە هەر فۆرمێکی دەربڕینی دیاردەی سوکایەتیکردنی دەسەڵاتی کوردییە بە مرۆڤی کورد، چونکە ئەوان تەنانەت دوو سێ خولەك بە زۆر دەزانن خەریکی کاروباری هاوڵاتییان بن و گوێیان لێبگرن.

نەوزاد بەندی وەکو تێکۆشەرێکی بوێرو دەنگێکی بەرەنگاریی نەك بەس لەم شیعرەیدا ب□ل□کو لە زۆر لە شیعرەکانیدا رێبازی ریالیزمی ش□شگێڕانە دەگرێتەبەرو لە پێناوی ئامانجێکدا پێنووس وەگەڕدەخات، جا چ ئامانجێك لە دادپەروەریی کۆمەڵایەتی گرنگترە؟ سەرخۆهاتنەوەی مرۆڤەکان و ڕاچەنینیان بە رووی جەورو ستەمدا گرنگترە؟ ئەم ڕێبازی کەم شاعیری تری وەك وەك عەبدوڵڵا پەشێو و هەندێکی تر هەن کە بوێرانە چاوەڕوانی بەرەنجامەکانی دەکەن و ئامادەن ئەو خوێنەی بەقەد چۆلەکەیەك لە جەستەیاندایە لە پێناوی مەسەلەیەکی رەاوای مرۆڤدا بەختی بکەن، هەرچەندە ئەمڕۆ گەندەڵان کە وەکو فەخامەتی سەرۆکی پێشوو دەیگوت: دەریا بە دەمی سەگ پیس نابی□ت… هیچ ئەرزشێك بۆ هەست و دەنگی ناڕازی دانانێن، چونکە لەوسەرەوە دەزانن کە چیتر وشە هیچ بومەلەرزەیەك لە ناخی مرۆڤەکاندا بەرپا ناکات، لەولاشەوە دزەکانیش شەرمیان تکاوەو پێداگریشیان لە خوو دابی دزێتی کردووە، جاران دز بە شەو و لە بێئاگایی خاوەن ماڵدا دزیی دەکرد، کەچی ئێستا ئەمانە بە رۆژی رووناك و ل□ بەرچاوی خەڵکەوە هەموو شتێك دەدزن و سەرانە دەسەنن و کەس هیچ نا بێژێت، خۆی لە خۆیدا بێدەنگیش

نیشانەی ڕازی بوونە.
بەڕاستی مناڵگەلێکی عەجولین ..
ئازاکانمان ئەوانەن کە ئەگرین

ئای چەند هەژار و پەڕپووتە کەسایەتی مرۆڤی کوردیی لە کوردستانی باشوور، کە بەدەست بەکرێگیراوی ژمارە دووەوە دەچەوسێنەوە، چونکە ئەمان وەکیلی تورکیاو ئێرانن، ئەوانیش ناڕاستەوخۆ وان لە ژێر هەیمەنەتی ئەمەریکاو رووسیادا، ئیتر ئەی گەلی بە مەڕ بوو تە سوور دەزانیت گورگ شوانتەو چەپڵەی بۆ لێدەدەیت و بۆی دەباعێنیت، بۆچی گازندە لە حاڵت دەکەیت و سواری کەشتیەکەیان بوویت و چاوەڕوانی وشکانیی نەجاتیش دەکەیت! تۆ ئەوەندە مرۆڤیت بەس ئەو رێژەیەی دەسەڵات کارەباو ئاو و موچەت دەداتێ، ئەو دەسەڵاتە لە کۆمەڵگای نێو دەوڵەتیدا هیچ دانێکی پێدا نەنراوەو وەکو مافیا تەماشایان دەکەن، کەچی وا هاتووە پێز بەسەر تۆی بەعسشکێندا لێدەدات و تۆش چاوت زیتەی دێت، ئەمەیە خەمی شاعیری هێشەنگ و شۆڕشگێڕی وەك نەوزاد بەندی، کاتێك خەڵك لەسەرمادا ڕەق دەبێتەوەو یان لە سەرەی موچەدا وەفات دەکات پێیان دەڵێت وەرن با کەرامەت و ئینسانییەتی بەهەدەرچوومان وەرگرینەوەو قبوڵی ئەم هەموو سوکایەتییە نەکەین، ئەوە وا ٣١ ساڵە بە دوکەڵ و فڕەفڕی موەلیدە توشی نەخۆشی شێرپەنجەو دەروونیی بوون مەگەر نازانن ئایدیای موەلیدە هەر بە سەفەرێکی کورتخایەن بەکاردێت، یان بۆ ئەو گوندە دوورە دەستانەی هیچ شەپۆلێکی شارستانی رووگەی نەدەزیونەتەوە، ئیتر چۆنە وا ئەوە ٣١ ساڵە لەگەڵ هەڵدانەوەی جەزەدا گوزەران بەسەر دەبەن، وەڵای ئەو پارە زۆرەی دەیدەنە ئەو خاوەن موەلیدانە کە لە وڵاتانی دونیادا ئەو رێژە زۆرەی دانی پسولەی پارە بە کارەبای نیشتمانیش بوونی نییە، چ جای ئەوەی ئەوە دوو جار پارەی کارەبا بدەن و کارەباشتان هەشتا وەك پێویست نەبێت؟ ئەمە چ زەلیلیەکە ئەوە قبوڵی دەکەن؟
ئەوانەی دوێنێ ئەنگوستی خانمانی بەرکەوتووی کیمیاییان دەبڕیوە بە مستیلەکەی و گوێیان هەڵدەتلیشان بە گوارەکەی ئەمڕۆ حوکمتان دەکەن، ئیتر چ دەخەکە کە قەد ئیرەیی پێ نابردرێ! ئیتر چ فیزەکم بەسەردا لێدەدەیت کە دەمڕاستەکانت نەویترین و بێ مەڵاترین مەخلوقی دنیان، بەڵێ شاعیری راستگۆ ئەوەیە دان بە هەقیقەتدا بنێت گەر ئازاری دەروونی خۆشی بدات.

لە هەموو کەمتەرخەمی و کولەمەرگییەک ، ئەبوورین ..
وەک مناڵ ڕا ئەکەین بە دوای دەبەیەک نەوتا ..
ئاسایە مانگ بترازێ لە چل و هەفتە بکشێ لە هەشت و حەوتا ..
بتەقێ غاز ڕامانئەکێشێ ..
بە بینینی تەنکەر حاڵمان لە دە و

دوای ئەکەوین وەک دەروێشێ ..
لەسەرەی بەنزینی شەش سەد و پەنجاییدا ، چوار سەعات ئەوەستین ..
تەمەنمان لەو شتانەدا ئەڕوا و
بێ دەربەستین ..
لەم شیعرەی مامۆستای تێکۆشەر نەوزاد بەندییدا پەنجە بۆ سەر کرۆکی دەردەکان بردراوەو وەکو گوێز بۆ هەموو خوینەرانی کەم ئاست و ئاستبڵند پاك كراوە (هەرچەندە زۆربەش دەزانن و خۆیانی لێ دەبوێرن) گەر بیانەوێت دوای ڕاستی بکەون و دانی پێدا بنێن و مافی راستەقینەی هاوڵاتی بوون و مرۆڤبوون بەدەست بهێننەوە،
راستی کێشەکە ئەوەیە نەخێر مکوڕییەکە لە خۆماندایە کە قبوڵی ئەو جانەوەرانە دەکەین وەکو ڤایرۆس ناخمان هەڵبکۆڵن، ئەو ق□□مبەدەستە ویژدان فرۆشانەش بۆ مشتێ موچە قوڕوقەپیان لێکردووەو بەڵکو بە شانازییەوە سێڵفی لەگەڵ ئەو میکرۆبانەدا دەگرن، ئیتر من چ دڵێکم بەو خوێنەرانە خۆش بێت کە چەپڵە بۆ ئەم ق□□مبەدەستە ناخ پوچانە لێبدەن؟
کەواتە دەردەکەوێت ئەم پەتایە وەکو پارچەیەك شەوی تار ئاسمانی دڵانی داگیرکردووەو زۆربەی خەڵکی لە دەردوبەڵاکانی ئەو دۆخە نەزۆکەوە گلاندووە، هەر یەك بە جۆرێك تیایدا زیانمەند بووە هەر یەکە فێڵ لەوی تر دەکات و قۆڵی ئەوی تر بە جۆرێکی جیاواز دەبڕێت، هەر یەکە دەڵێت: ئاگرە سوورە لە من دوورە.
حەزمان لە دڵتەقاندنی یەکترییە ..
حەزمان ل□ نانبڕینی یەکترییە ..
تەماشای دەریایەک نەوت و ئاسمانێ غازی سروشتی ئەکەین و ..
ڕائەکەینەوە بۆ ناو چوار دیواری سارد و سڕ ..
لێی هەڵئەنیشین وەک مریشکی کڕ
مامۆستا نەوزاد پەنجە دەخاتە سەر دەردەکان و ڕێگاچارەشیان بۆ دادەنێت ، بە توندی ڕادەچەنێت و وریامان دەکاتەوە لە پێشهاتە مەترسیدارەکان، راستییەکان دەبینێت و خۆی لێ نابوێرێت ،وێنەکان وەکو خۆیان دەبینێت بێ هیچ چاوبەست و هەڵخەڵەتاندنێك، وەکو کەسێك لەسەر کێوێکی بەرزەوە تەماشای خوارەوە بکات، نەك وەك هەندێك کەس کە ئەو ژیانەیان لێ بووە بە ڕۆتین و دەقیان پێوە گرتووەو وا دەزانن مرۆڤ دەبێت هەر وا بژی ، کەچی کە قسەشیان لەگەڵ دەکەیت باسی پێشکەوتووترین داهێنراو و تەکنەلۆژی جیهانییت بۆ دەکات بەڵام تەممەڵی و گەندەڵی و بێ ورەیی ئێسکەکانیانی خورادووە، شاعیر زۆر جوان باسی چاولێکەریی و گرنگیدانمان بە رووکەش بۆ راڤە دەکات و بە زمانی حال□ پ□مان دەڵێت: گرنگی مرۆڤ ناخ و جەوهەرو بەرهەمییەتی نەك تەقلیدو چاولێکەریی و فشەو درۆ، مەگەر زۆربەمان

نـــــازانين شەقاممـــــان هەيە نـــــاوى پۆزە ..بە هۆى نەشتەرگەرى جوانكــاريشەوە هەمووومـــان لووتمـــان يەک تۆزە ..ئيتـــر خەريكـــى چاولێكەرين
بەمجۆرە..
شاعير لەم شيعرەدا سێ پۆلێن دەكات بۆ مرڤگەلى ژينگەكەى:
١- ئەوانەى دەسەڵات و پارەيان ل□ بەردەستەو فەخفەخە لێدەدەن بەسەر رەش و ڕووتەكانـــدا و منەتيـــان بەكەس نييە، چـــونكە بێ بـــاكن لە ئيـــرادەو رقـــى جەمـــاوەر و بە پـــارەى داهـــاتى گەل ئەوەى بيـــانەوێ دەمكوتى دەكەن ودەيكــڕن.
٢- ئەوانەى وەكـــو منـــداڵ خۆيـــان مەشغـــوڵ دەكەن بە مـــاڵ□ بەجێنەوەو سەرسامى خۆيان دەردەبڕن بۆ ئەو ژيانى لۆكسەريەى ئەو مافيايانە بەســەرى دەبەن كە نرخـــى شمەك لەســـەر گيرفـــانى ئەوان بۆ بـــازاڕ دادەنرێت. (ئەمانە مەخابن زۆرينەن) ئەوانەى وان لەناو مەنزومەى گەندەڵى ئەو جانەوەرانەداو بەردێكى نەگريسى بينـــاى ئەو كۆشكەى ستەمن و كەچى بەدەم ناڕازين و ئاخ و ئۆف هەڵدەكێشن.
٣- ئەو كەمە زۆر كەمەى كە هێشتا هەناسەى مرۆڤبوون بە سيـــيەكانيدا هاتووچۆ دەكات و مەراق دەيانكوژێت و كەس گوێيان لێناگرێت و كەس لەگەڵيانـــدا هەوڵ نـــادات مافەكـــان بســـێنن ، ئەمـــانە هيـــچ بەرژەوەندييەكيان نييە تا بكەوێتە مەترسيەوەو دەزانن ماف نادرێت بەڵكو دەسێنرێت، ئەمانە ئەوانەن هێشتا خۆيان نەدۆڕاندووە كە ڕێژەيەكـــى زۆر كەمـــن، چـــونكە بە داخەوە لە هەر قۆنـــاغێكى بەڵـــاو سينـــاريۆكانى ئەم مافيـــا قەزەمـــانەدا بەشێـــك لە گەل ئينسانييەتى داماڵرا... هەر لە گەمارۆى ئابووريەوە بيگرە تا شەڕى براكوژى و پاشان باڵ باڵێنى حزبايــەتى و تەقريرلێدان و پاشان بازرگانى كۆمپانياو لەشفرۆش و چاڵە نەوتەكان ..
بەڵام واديارە شاعير هەر تەنيايى دەيقۆزێتەوەو مەراق لولى دەدات و كەس گوێى لێناگرێت، كەس لەگەڵيدا ڕاناچڵەكێت بۆ داكۆكيكردن لە مرۆڤبوونيان، بۆيە لە كۆتاييدا بێهوايى يەخەى پێ دەگرێت و ناچار (م)ى ميللەت بگۆڕێت بۆ (ع) و دەڵێت:
تا هەژار و ڕيسواتر بن
زياتر دوو گيان ئەبن و ..
بە هەلهەلە و گريانەوە ..
بە بەنج و سيزريانەوە ،
خەستەخانەى ئەهلى جمەى دێ ..
ويس چەن جوانە ئەم ميللەتە ..
ئەم عيللەتە .

ل□تیف ب□وار